

Tjänsteutlåtande
Socialförvaltningen
Magnus Öberg

**Till: Vård- och
omsorgsnämnden**

Datum: 2026-09-03
Diarienummer: VON 2026/0138

Upphandling av verksamhetssystem för socialtjänsten enligt nationellt standardiserade krav

Sammanfattning

Efter en omfattande inventering och analys av nämndens behov avseende verksamhetssystem för handläggning, beslut och utförandet av socialtjänst samt med anledning av Sveriges Kommuner och Regioners arbete med att standardisera verksamhetssystem för socialtjänsten har det blivit tydligt att det finns ett behov av en moderniserad och mer standardiserad avtalsmodell för nämndens verksamhetssystem. Socialförvaltningen föreslår därför att nämnden ger ett uppdrag om att genomföra en upphandling av verksamhetssystem för socialtjänsten.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

1. upphandla verksamhetssystem för socialtjänsten med utgångspunkt i de nationellt standardiserade krav, begrepp och informationsstrukturer som tas fram inom Sveriges Kommuner och Regioners initiativ *Standardisering av verksamhetssystem för socialtjänsten*, avsett att användas av Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden.
2. uppdra åt Socialdirektören att på nämndens vägnar genomföra upphandlingen.
3. kostnaderna för systemet ska fördelas mellan Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden enligt överenskommelse mellan nämnderna.
4. Socialförvaltningen ska, efter avslutad upphandling och avtalstecknande, återredovisa resultatet av upphandlingen till nämnden.

Återredovisning ska lämnas till nämnden senast på nämndens sammanträde efter avtalstecknande.

Ärendet

Socialförvaltningen använder idag ett verksamhetssystem som centralt stöd för handläggning, dokumentation, verkställighet och uppföljning inom socialtjänstens verksamheter. Verksamhetssystemet används av både Socialnämnden, Vård- och omsorgsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden.

Det befintliga verksamhetssystemet har över tid kompletterats med ett antal moduler, integrationer och anslutna stödsystem utifrån bland annat verksamhetens utveckling och lagändringar på området. Systemet används i stora delar av socialförvaltningens dagliga arbete och är därför centralt för att verksamheten ska fungera.

Många av de nuvarande avtalen avseende verksamhetssystemet har funnits under lång tid och har successivt byggts på och förändrats. Avtalsstrukturen är därför inte anpassad till hur nämnden behöver köpa och förvalta den här typen av system idag. Samtidigt går teknikutvecklingen snabbt och mycket av det som refereras till i gamla avtal är idag inaktuellt.

För att få en samlad bild av nämndens nuvarande systemdelar, avtal och tekniska förutsättningar inför upphandling av verksamhetssystem har socialförvaltningen sedan 2025 genomfört följande:

- inventering av befintligt verksamhetssystem, moduler och avtal
- kartläggning av verksamhetsprocesser och verksamhetsbehov
- analys av integrationer och systemberoenden
- juridisk analys av avtal och upphandlingsförutsättningar
- Inhämtat information och erfarenheter från andra kommuner
- omvärlds- och marknadsanalys
- dialog med verksamheter och andra berörda funktioner.

Parallellt har Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), inom ramen för handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering, initierat ett nationellt arbete för att standardisera verksamhetssystem för socialtjänsten. Initiativet omfattar idag 238 kommuner och syftar till att:

- ta fram färdiga krav som kommunerna kan använda vid upphandling eller utveckling av befintliga avtal
- skapa gemensamma begrepp och informationsstrukturer
- anpassa krav på verksamhetssystem mot nya socialtjänstlagen
- ge vägledning kring ny lagstiftning
- fortsätta utveckla samarbetet med systemleverantörer och branschorganisationer.

Kravbiblioteket för verksamhetssystem har utvecklats inom SKR:s arbete med standardisering av socialtjänstens verksamhetssystem och har varit föremål för

öppen granskning där kommuner, systemleverantörer och andra berörda aktörer har kunnat lämna synpunkter. SKR:s bedömning är att gemensamma nationella krav ger kommunerna bättre möjligheter att påverka marknaden, minska kostnaderna för lokala anpassningar, stärka kommunernas beställarförmåga och skapa bättre förutsättningar för samverkan, informationsutbyte och framtida utveckling, **bilaga 1**.

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningens bedömning är att en upphandling behöver vidtas för att nämnden ska ha ett ändamålsenligt verksamhetssystem. Inventeringen av det befintliga verksamhetssystemet, tillhörande integrationer och avtalsmiljö, tillsammans med det nationella utvecklingsarbete som bedrivs inom SKR, innebär enligt förvaltningens bedömning att nämnden nu har goda förutsättningar att genomföra en upphandling av verksamhetssystem för socialtjänsten.

Eftersom socialförvaltningen arbetar mot både Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden och dessa idag delar på verksamhetssystem bedömer förvaltningen att det är mest ändamålsenligt att det även fortsatt upphandlas ett verksamhetssystem som båda nämnderna arbetar i. Behörigheter till respektive nämnds personuppgifter ska dock begränsas utifrån sekretesshänseende och dataskyddslagstiftning.

Genom att utgå från nationellt standardiserade krav och informationsstrukturer kan nämnden:

- stärka kommunens beställarförmåga
- skapa bättre förutsättningar för efterlevnad av LOU
- minska behovet av lokala specialanpassningar
- förbättra möjligheterna till integration och informationsutbyte
- skapa bättre förutsättningar för erfarenhetsutbyte och samverkan med andra kommuner
- skapa bättre förutsättningar för framtida utveckling och förvaltning av systemlandskapet
- skapa förutsättningar för lägre framtida förvaltnings- och utvecklingskostnader genom ökad standardisering och minskat behov av lokala specialanpassningar
- säkerställa att verksamhetsstödet utgår från verksamheternas behov
- bidra till en mer likvärdig socialtjänst och ett mer enhetligt arbetssätt.

Förvaltningen bedömer vidare att kommunen, i linje med SKR:s rekommendationer, i så stor utsträckning som möjligt bör utgå från nationella standarder och endast göra lokala avvikelser när särskilda verksamhetsbehov eller andra lokala förutsättningar motiverar detta, exempelvis avseende integrationer, drift eller informationssäkerhet.

Under perioden 2021 till och med maj 2025 uppgick de totala kostnaderna till nuvarande leverantör av verksamhetssystem och kringkostnader till cirka 15,15 MSEK, **bilaga 2**.

Genom att i högre grad utgå från gemensamma nationella krav bedöms behovet av lokalt kravarbete och specialanpassningar kunna minska. Standardiseringen kan därmed skapa förutsättningar för lägre kostnader för införande, förvaltning och framtida utveckling samt ökade möjligheter till samverkan med andra kommuner.

Förvaltningens samlade bedömning är därför att socialförvaltningen bör ges i uppdrag att genomföra upphandlingen med utgångspunkt i de nationellt standardiserade kraven och därefter återkomma till nämnderna med resultatet av upphandlingen.

Bilagor

1. Bilaga 1 – SKR:s
2. Bilaga 2 – Förstudie

Mona Bahkshi Poor
Socialdirektör

Josefin Bandh
Avdelningschef

Skickas till
Namn